

Discurs del president Matas a l'acte institucional del Dia de les Illes Balears

Una vegada més, i continuant aquesta tradició instal·lada en els nostres usos autonòmics, commemoram l'aniversari de la promulgació de l'Estatut d'autonomia, alhora que aprofitam l'efemèride per distingir les trajectòries de balears il·lustres amb el lliurament de la Medalla d'Or d'aquesta comunitat i dels Premis Ramon Llull.

Les meves primeres paraules, per tant, han de ser de felicitació i reconeixement a aquest grapat de paisans, de fet o de dret, de devoció o de filiació, que -pens- són una mostra bastant significativa d'aquesta societat nostra, plural, diversa i creativa que, en definitiva, és el que els seus fills, amb la seva feina ben feta, han volgut que sigui. Periodistes, artistes, professionals liberals, investigadors universitaris, homes d'empresa, fundacions, els Ramon Llull d'enguany, com els dels anys anteriors, constitueixen, a través de la feina ben feta o de la trajectòria il·lustre, un motiu d'orgull perquè, en definitiva, són el reflex i el referent d'allò que la nostra societat és. A tots, la meva felicitació i la meva enhorabona més sincera.

També és ja tradicional que aprofitem aquesta data per plantejar les qüestions que ens ocupen i que preocupen els balears i, lògicament, el Govern d'aquestes illes. I aquest any 2006, l'agenda política ha d'estar marcada per la reforma de l'Estatut de les Illes Balears, o millor, si m'ho permeten, aquest ha de ser l'any del finançament, dels doblers de què les Illes Balears hauran de disposar.

Perquè a Espanya som de ple en el projecte de reforma de l'Estat, en el qual, a diferència del que havia passat fins ara, hi ha un factor inèdit en aquest tipus de processos, que és la manca d'un consens previ dels dos grans partits d'àmbit nacional sobre creences, acords bàsics, lleialtats constitucionals i conceptes fundacionals que avaluï aquest procés.

I, sense entrar en altres valoracions, això implica que la nostra comunitat autònoma està involucrada en una dinàmica en què veim com es decideixen i discuteixen bilateralment, amb altres territoris, qüestions que ens afecten molt directament i que posen en risc els nostres interessos.

Per això, i precisament pels moments que estam vivint a Espanya, convé fixar, aquí, ara, i en aquest Dia de les Illes Balears, les prioritats bàsiques que inspiren el Govern d'aquesta comunitat davant el procés de reforma iniciat.

En el discurs de fa un any a Menorca, ja va quedar clar el desig compartit de reconeixement del paper essencial de govern dels respectius consells insulars en l'entramat institucional, i ha de quedar fora de qualsevol dubte que per a aquest Govern és fonamental la creació del Consell Insular de Formentera. Aquest no tan sols és el moment del reconeixement dels consells insulars, que ho és, sinó també el moment de la majoria d'edat política de Formentera per aconseguir la seva pròpia institució d'autogovern.

És el moment, per tant, de recollir la iniciativa del diputat Sr. Mayans, de fer que els ciutadans de Formentera tinguin un consell insular propi, amb el finançament necessari per atendre els seus problemes i les seves necessitats; en definitiva, d'aconseguir la capacitat pròpia de decidir.

La creació del Consell de Formentera és una prioritat per a aquest Govern.

Però, per altra part, dins del límit constitucional i amb l'aspiració d'obtenir el més ampli consens possible -que no s'ha de limitar als dos grans partits polítics- allò que volem, allò que els ciutadans de les Illes Balears volen, és resoldre, per la via estatutària o per qualsevol altra, el problema dels nostres doblers, del finançament, d'acord amb els principis bàsics d'equitat i suficiència financera.

I, com deia al començament, aquesta ha de ser la nostra gran prioritat en aquest any 2006.

I naturalment, tal com ho vàrem proposar en el seu moment, la nostra proposta de sistema de finançament passa per l'Agència Tributària consorciada, amb una major participació en els impostos de l'Estat, la ponderació de la població real com a criteri mesurador, el reconeixement bàsic de la insularitat, la recuperació dels deutes no abonats per l'Estat i, d'alguna manera, l'objectivació de les inversions de l'Estat a les Illes Balears.

Però vull advertir que des de la meua experiència a l'Administració he pogut viure la negociació de, amb aquest, cinc sistemes de finançament al llarg de la nostra democràcia i per això no ens hem de deixar enganar, no faig comptes de permetre-ho.

Les variables, les fórmules i els paràmetres pareixen importants, però no ens han de distreure: l'únic important és el resultat final.

I precisament, si per a qualche cosa s'ha d'utilitzar l'Estatut d'autonomia en relació amb el finançament és per garantir que el resultat final no el podrà canviar el color polític del Govern de torn, i que no serà el resultat de la discrecionalitat, sinó de criteris objectius que resolguin els nostres problemes.

No vull infravalorar les actituds polítiques, principalment, la del primer partit de l'oposició a Balears, que en aquest assumpte crec correcta i encertada. Però necessitam passar als fets, a les realitats i a l'acció política.

El moment de reforma és històric i les Illes Balears necessiten compromisos dels seus polítics per aprofitar aquesta oportunitat i, a més, d'una forma unida i cohesionada, tots, per damunt de colors, per defensar els nostres interessos, els doblers dels ciutadans de les Illes Balears.

En conseqüència, com a part d'aquest procés, crec que ha arribat el moment indicat perquè el Govern de les Illes Balears proposi una esmena que incorpori una disposició addicional al nostre text estatutari, amb l'obligació de l'Estat d'invertir a les Illes Balears, com a mínim, el 3% del total de la inversió de l'Estat a tot Espanya, durant un període d'entre 5 a 10 anys, i que

aconsegueixi corregir el nostre dèficit històric d'infraestructures i no ens deixi únicament en mans de la decisió discrecional del Govern de torn.

Això suposaria una mitjana d'inversió addicional aproximada, en els pròxims anys, d'uns 3 mil milions d'euros que podria corregir el nostre dèficit d'infraestructures d'acord amb el nostre increment de població.

Encara que en el càlcul del percentatge hi intervenen diversos factors demogràfics, econòmics, etc., el resultat final està lligat primordialment al reconeixement de la insularitat i la problemàtica que patim.

I correspon a aquest Govern, i a mi personalment, fer la primera passa de compromís polític amb aquesta proposta, que, en el seu contingut bàsic, garantim que comptarà amb el nostre suport en el Parlament de les Illes Balears i amb el del nostre partit a nivell nacional en el Congrés dels Diputats, quan hi arribi la proposta de reforma de l'Estatut.

Naturalment aquestes propostes, tan clares com irrenunciables, són possibles en un escenari constitucional, multilateral, solidari, unitari i estatal. El que Balears -ni, previsiblement, ningú- tolerarà són jocs de suma zero en els quals els avantatges d'uns es transformin en perjudicis per als altres. I per això la nostra exigència d'un Estat que sigui un vertader Estat i que exerceixi la funció que històricament ha exercit sempre l'Estat: garantir la igualtat dels ciutadans, donar cohesió al conjunt i defensar els grans principis i els valors que impregnen el nostre sistema polític.

Aquest és, senyores i senyors, el nostre objectiu i aquestes són les nostres pretensions. Convidam totes les forces polítiques de les Illes a aconseguir-les.